

Zdaj pa k nagrajencem:

POSLOVNI OBJEKTI

Plakete

- Trgovina AGROPOLA, Podova 23

- Vrtnarstvo in cvetličarna Pečovnik, Fram 43

Priznanja

- Avtoservis trgovina Napast, Ul. bratov Turjakov 7, Rače
- Avtomehanila Jakopin, Drevesniška 50, Rače
- Prostovoljno gasilsko društvo Rače, Ptujška c. 15, Rače
- Gostilna „Kostanj“, Ljubljanska c. 68, Rače
- Gostilna „Karla“, Ljubljanska c. 17, Rače
- KZ Rače - gradbeni oddelek, Ljubljanska 62, Rače
- Gostišče „Framski hram“, Fram 53
- AGRAT d. o. o., Fram 167
- Ribji bife Živko, Kopivnik 58
- Avtokleparstvo Petek, Fram 40

KMEČKA DVORIŠČA

Plaketa

- Justina Pernat, Zg.Gorica 4

- Nevenka Domadenik, Planica 20

Priznanja

- Ana Škreblin, Brezula 16
- družina Plečko, Ul. Lackove čete 24, Rače
- Matjaž Plečko, Grajski trg 11, Rače
- družini Fric-Šlamberger, Planica 24
- Marjana Pristavnik, Planica 26
- Turistična kmetija Štern, Planica 9
- Turistična kmetija Uranjek, Planica 6
- Jožica Frešer, Kopivnik 9
- Mlinarstvo Pečovnik, Fram 37

ULICE

Priznanja

- Vrtna ulica v Račah - družine Arnuš, Milec, Plevnik, Švegl, Škrlec
- Ulica v Framu od hišne št.196- 200 - družine Klep, Rodič, Gajser, Jelenčič, Domadenik

UREJENOST VASI

Plaketa

- Turistično društvo Planica, Planica 6

Naj ob tej priložnosti povemo, da bo Hortikulturno društvo Maribor Občini Rače-Fram za leto 2003 podelilo zlato vrtnico za ureditev gradu in okolice v Račah. Na to smo lahko vsi - občani, ki z gledno skrbijo za svet pred domačim pragom, tisti, ki se za lepo, čisto in prijazno okolje trudijo preko javnih del in vsi mi, ki tukaj delamo in živimo - še prav posebej ponosni.

STANOVANJSKE STAVBE

Plakete

- Vlasta Gselman, Podova 17 A

- Marija Petek, Fram 110 B

Priznanja KS Rače

• Vesna Zupe, Sp. Gorica 27 A • Zdenka Krajnc, Podova 40 • Gretica Predikaka, Podova 59 • Martina Potočnik, Ljubljanska c. 106, Rače • Vida Ribič, Ljubljanska c. 86, Rače • Darja Tomanič, Podova 18 • Štefka Hauptman, Ptujška c. 54, Rače • Tatjana Peršuh, Ptujška c. 29, Rače • Olga Borovnik, Ptujška c. 27 A, Rače • Mateja Ramšak, Pot k mlinu 10, Rače • Klaudija Korošak, Cesta talcev 42, Rače • Cvetka Bandur, Ul. bratov Turjakov 38, Rače • Zofija Lesjak, Gortanova ul. 16, Rače • družina Jelšek, Mariborska c. 19, Rače • Lidija Šprager, Delavska ul. 20, Rače • Irena Renčelj in Barbara Tomanič, Ptujška c. 72, Rače • Jelka Horvat, Kolodvorska ul. 4, Rače • Brankica Novak, Cesta talcev 39, Rače • Anka Roner, Cesta talcev 9, Rače • Darinka Medved, Drevesniška ul. 26, Rače.

Priznanja KS Fram

• Karmen Berlič, Fram 14 A • Slavica Žizek, Morje 73 • Anica Šošarič, Morje 71 A • Zdenka Kerle, Loka pri Framu 4 • Marija Repnik, Kopivnik 24 C • Nada Repnik, Kopivnik 24 B • družina Lešnik, Ranče 10 • Marica Lešnik, Ranče 20 • Zdenka Vihar, Fram 49 • Helena Lepej, Fram 19 • družina Mejal, Fram 52 • Dana Šušteršič, Morje 142

• družina Vidovič, Morje 109 C • Zmaga Kosmačin, Fram 225 • družina Štern, Loka pri Framu • Ivica Veber, Fram 131 • Jožefa Zorec, Fram 40 B • Irena Baumhakl, Fram 40 C • Zinka Perkovič, Fram 153 A • Milena Štern, Planica 9 A • Slavica Klavž, Požeg 17 • Frida Knafelj, Ješenca 47.

Veseli smo, da smo letošnji projekt ocenjevanja pripravljali skupaj s Turističnim društvom Fram, za kar se članom društva lepo zahvaljujemo.

Tanja KOSI

Martinovanje odlično uspelo

*Saj besed človeku zmanjka,
blagoslov iz naših si goric!
(M. Golar)*

Občina Rače - Fram in Društvo vinogradnikov občine Rače - Fram sta na Martinovo soboto, 8. novembra 2003, izvedla že tradicionalno prireditev »Veselo martinovanje 2003«. Prireditev je potekala v prijetnem jesenskem popoldnevu na dvorišču gradu Rače, nadaljevali pa smo jo v toplem in zares lepem večeru in noči.

Kulturno zabavni program sta otvorila in zbrane pozdravila ter nagovorila tudi predsednik Društva vinogradnikov občine Rače - Fram Stanko Štern in župan občine Rače - Fram Branko Ledinek.

Pomen martinovanja so s pravo domačo pesmijo in glasbo popestrili moški pevski zbor Obrtnik Slovenska Bistrica - Polskava, Fantje sv. Ane iz Frama, Fantje na vasi iz Rač in nastop pihalne godbe iz Spodnje Polskave. Svečani krst mošta smo ob podpori ansambla Špica dobro opravili, fantje iz ansambla pa so razgrel mlado in staro na martinovem plesu in rajanju.

Tudi letošnje martinovanje je na grajsko dvorišče privabilo mnogo ljudi od blizu in daleč

Na kar sedemnajstih stojnicah so vinogradniške kmetije, vinarji in turistične kmetije ponujale na ogled in pokušino tipične kulinarčne dobrote našega kraja: Martinovo gosko, Martinov bograč, obložene kruhke, slastne orehove in sirove gibanice in seveda najpomembnejše - letošnji pridelani mošt oz. odlično vino. Turistično društvo Fram se je predstavilo s ponudbo ličnih spominkov: vino, bučno olje, jabolčni kis, framski čaj, žganje, regratov med, moka - življenje tega območja dobro dene duši in telesu. Karitas Rače je vabil k

preizkusu sreče - srečelova. Pohvaliti gre tudi gibanice in druge sladke dobrote članic Društva podeželskih žena Klasje Rače. Društvo krajanov Rače je pripravilo sladke pečeni kostanje, ki so kot priloga k vinski kapljici framskega Pohorja prava poslastica.

Praznik sv. Martina pomeni simboličen zaključek vsega vinogradnikovega dela oz. prizadevanja, zato je martinovanje na grajskem dvorišču Rače vedno prijetno in veselo ter zelo dobro obiskano, letos v doslej največjem številu.

Tako bi rekli za konec - naše gorice in vino so pomembnejše kot katerekoli druge! Živimo z njimi in radi bi jih delili z vami!

Tanja KOSI

»Pohorje - navdih ustvarjalnosti«

Pod tem naslovom je v novembru 2003 Zavod za turizem v sodelovanju z občinami Oplotnica, Slovenska Bistrica, Hoče - Slivnica, Ruše, Lovrenc na Pohorju, Ribnica na Pohorju in občino Rače - Fram pripravil razstavo izdelkov domače in umetnostne obrti v prostorih Centra naravne in kulturne dediščine Bolfenk na Pohorju. Razstava bo odprta vse do spomladi (razstavni prostor je, z izjemo ponedeljkov in torkov, odprt vse dni v tednu, od 9. do 15. ure). Kot smo omenili, je v projekt vključena tudi naša občina, saj na njej sodelujejo tudi naši razstavljalci (TD Fram s turističnimi spominki, Adi Toplak - pletarstvo, Ida Pungartnik - prtički, Matjaž Plošinjak - »račka pisanka«, Dagmar Gojčič - izdelki iz medenega in slanega testa ter koruznega ličja) in vas vabimo k ogledu.

Navedena razstava sodi v sklop projekta pod delovnim naslovom »Turizem brez meja 2003« (vodja projekta Neva Pipan iz Ljubljanske ceste 66 v Račah). Namen projekta je oblikovanje turistične ponudbe Pohorja pod skupno blagovno znamko. V projekt so bili vključeni ponudniki gostinskih, športnih, prenočitvenih, turističnih in drugih storitev, turistične in ekološke kmetije, turistična društva, aktivni kmečkih žena, ljudski pevci in godci, rokodelci in obrtniki domače in umetnostne obrti, z namenom motiviranja za medsebojno sodelovanje in povezovanje, kar posledično pomeni izboljšanje kakovosti turistične ponudbe.

**Suzana
PUNGARTNIK**

PROSTORSKO PLANIRANJE

Od zadnjih sprememb in dopolnitev prostorskega plana občine Rače - Fram (objava v letu 1999) je minilo kar nekaj časa in tako je občina pričela s ponovnim postopkom. V tem času je bilo vloženih veliko vlog za posege na najboljše kmetijska zemljišča, ki pa so že vključene v predlog sprememb in dopolnitev. Seveda je v samem postopku javne razgrnitve in obravnave še možna vložitev vloge za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča oziroma je možno podati pripombe na pripravljen predlog sprememb in dopolnitev prostorskega plana. Sprememba prostorskega plana je dolgotrajen in zahteven postopek (vključevanje resornih ministrstev, da podajo strokovne smernice in nato pripravljen predlog plana tudi potrdijo; razen vlog občanov je potrebno vključiti razvojno vizijo občine ter za ta namen pripraviti programske zasnove ipd.), hkrati pa pomeni za občino tudi velik finančni zalogaj in ga zato ni mogoče zaključiti v kratkem času. Glede na strokovne smernice ministrstva za okolje in novo zakonodajo na področju urejanja prostora (sprejet je bil nov Zakon o urejanju prostora - Uradni list RS, št. 110/2002 in 8/2003, ki določa nove vsebine občinskih prostorskih aktov) pa bodo tovrstni postopki v prihodnje še zahtevnejši.

Vlagatelji zahtevkov morajo obvezno priložiti Strokovno oceno posega na najboljše kmetijsko zemljišče, ki ga izdela strokovna služba KGZS, Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor, Oddelek za urejanje kmetijskih zemljišč (kontaktna oseba: Marija Poglajen), Vinarska 14, Maribor (vlagatelji že vloženih zahtevkov bodo morali svoje vloge dopolniti z zahtevano dokumentacijo).

S spremembo zakona je tudi za potrebe kmetijstva možna gradnja samo na stavbnih zemljiščih, zato pozivamo vsa kmetijska gospodarstva, ki imajo razvojne načrte, da si zagotovijo rezervacijo prostora.

Občina je v tem času digitalizirala obstoječ prostorski plan, kar bo v prihodnje pomenilo pomemben korak naprej k večji kvaliteti dela na tem področju. Možna bo tudi primerjava dejanskega stanja v naravi s katastrskim stanjem v obstoječih kartah.

Na strani 13 objavljamo Sklep o javni razgrnitvi predloga sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Maribor za območje občine Rače-Fram, prostorski plan občine Rače-Fram.

Suzana PUNGARTNIK

Kriza prazničnih dni v letu 2004...

- 8. februar bo nedelja.**
- 1. maj bo sobota.**
- 2. maj bo nedelja.**
- 15. avgust bo nedelja.**
- 31. oktober bo sobota.**
- 1. november bo nedelja.**
- 25. december bo sobota.**
- 26. december bo nedelja.**

Za nameček bosta 1. in 2. januar leta 2005 sobota in nedelja...

Če se je leto 2004 - kar zadeva praznike, ki bodo praviloma med vikendi - dodobra zarotilo proti nam, še preden se je začelo, želimo, da bi bilo prihajajoče leto v vseh ostalih ozirih kar se da naklonjeno!

Uredništvo

Premoženjsko pravne zadeve

Občina je v zaključni fazi prenosov stavbnih zemljišč s Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov RS (v nadaljevanju sklad). Na osnovi 57. člena Zakona o javnih skladih (Uradni list RS, št. 22/2000) namreč vsa zemljišča, ki so imela na dan 10.3.1993 (pogojno tudi na dan 30.3.2000, če so imela sprejet veljaven prostorski izvedbeni akt) status nezazidanega stavbnega zemljišča, postanejo last občine. Kmetijska zemljišča ostanejo v lasti sklada, enako pa se prenesejo na sklad tudi vsa kmetijska zemljišča, ki so bila v lasti občine. Hkrati pa je bila v mesecu novembru zaključena tudi denacionalizacijska zadeva, v kateri je Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vložil zahtevo za vrnitev premoženja v katastrski občini Rače (grad Rače in pripadajoča funkcionalna zemljišča, med njimi pa tudi nezazidana stavbna zemljišča v lasti sklada, ki so tudi predmet prenosa na občino).

Nerešeno lastniško stanje ste najbolj občutili vsi tisti, ki ste imeli sklenjeno pogodbo s skladom in so zemljišča prešla na občino oziroma tisti, ki ste na občino naslovili vlogo za odkup ali najem tovrstnih nezazidanih stavbnih zemljišč. Vloge za odkup bodo sedaj rešene predvidoma do konca leta 2003. Hkrati bo opravljen popis premoženjskega stanja, z letom 2004 pa se bodo pričele sklepati tudi najemne pogodbe z uporabniki občinskih zemljišč.

Uporabniki občinskih zemljišč lahko vložijo tudi vlogo za odkup, ki jo dobijo na sedežu občine. Vloge bo nato obravnavala pristojna občinska komisija in potrdil občinski svet. Višina najemnine se obračuna v skladu s Sklepom o višini najemnine za uporabo stavbnih in kmetijskih zemljišč v občini Rače - Fram (MUV, št. 18/2001). Cena za odkup stavbnega zemljišča se določi na osnovi ceno sodnega cenilca gradbene stroke. Če znaša ocenjena vrednost stavbnega zemljišča nad 2 milijona tolarjev, se izvede postopek javne dražbe.

Suzana PUNGARTNIK

KMETIJSTVO

Škoda, ki jo je na območju občine Rače-Fram povzročila suša

Dejstvo je, da bo naš redni spremljevalec v proizvodnji kmetijskih rastlin SUŠA. V prejšnji številki Novic so vam strokovnjaki KGZS, Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor (prispevek Drage Zadavec, univ.dipl.inž.kmet.) pripravili strokovne napotke o tem, kako kljub katastrofalnim sušnim razmeram poskušati omiliti razmere in vendarle v jesenskem času pridobiti nekaj dodatne nujno potrebne krme za živino.

Veliko je že bilo narejenega, da se letošnji izpad kmetijskega pridelka ovrednoti.

Tako smo v mesecu juniju po navodilih Ministrstva za obrambo, Upravo RS za zaščito in reševanje, pričeli zbirati zapisnike o nastali škodi na obrazcih, ki so nam jih posredovali. Vloge kmetovalcev (v obliki zapisnika) smo sprejemali in pomagali izpolnjevati vse do 16. julija 2003. V tem času je komisija opravila že prve ogleda, ki so jim

sledili še ogledi v avgustu, septembru ter zaključna ocena po spravi pridelkov. V juliju je kontrolni ogled na terenu opravila tudi komisija za ocenjevanje škode pri Izpostavi URSZR Maribor in ugotovila, da je odstotek prijavljene škode zaradi suše na vseh posevkih ustrezal dejanskemu stanju. Obiskali so nas tudi novinarji in poročali o suši na našem območju. Vse podatke smo nato vnesli v računalnik ter jih posredovali Upravi RS za zaščito in reševanje, Izpostava URSZR Maribor. Istočasno smo izpolnjevali tudi vloge za znižanje katastrskega dohodka, prispevkov za zdravstveno zavarovanje ter pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Doslej je bilo zbranih 200 zapisnikov kmetovalcev, ocenjena vrednost škode na kmetijskih pridelkih pa znaša po naših ocenah preko 250 milijonov tolarjev.

V drugi polovici avgusta smo Agenciji za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljevanju agencija) posredovali podatke o oškodovancih. Vsem kmetom, ki so prijavili škodo po suši, smo poslali zahtevke za dodelitev koruze iz blagovnih rezerv Republike Slovenije (pravna podlaga za zbiranje zahtevkov in dodeljevanje je Uredba o postopku delitve koruze imetnikom rejnih živali iz blagovnih rezerv RS zaradi omilitve posledic škode po suši v letu 2003 - Ur. l. RS, št. 82/2003), ki so jih nato ti posredovali agenciji ali oddali na občini. Vloga občine v tem postopku je bila nato še posredovanje podatkov o izbranem izvajalcu delitve koruze agenciji, nakar je izvajalec izvedel postopek delitve koruze. Izvajalec (Kmetijska zadruga Rače) je zbral plačilo upravičencev v višini 31 % vrednosti koruze (to je 9 SIT/kg in pripadajoči DDV) ter jih nakazal Zavodu RS za blagovne rezerve ter nato izvedel postopek delitve koruze. Preostali del (69 % cene vrednosti koruze, kar predstavlja 20 SIT/kg in pripadajoči DDV) pa se bo upravičencu strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano obračunal in poračunal ob izplačilu sredstev za odpravo posledic škode po suši.

Tako je torej - skladno z določili Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS št. 75/2003) - potekal postopek v zvezi z letošnjo sušo do sedaj. Tem aktivnostim bo v skladu s sprejetim programom odprave škode v kmetijstvu (sprejme ga vlada na predlog MKGP) sledil postopek zbiranja vlog za pridobitev sredstev državne pomoči. Sklepna faza postopka bo izdaja odločb, ki jih bo izdalo MKGP oziroma Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (konec leta 2003).

Vloga občine v tem postopku bo še pomoč pri zbiranju teh vlog ter sooblikovanje končne ocene poškodovanosti (podatki občinskih komisij). Končna ocena bo določena na podlagi Uredbe o načinu izračuna potrjene škode v kmetijstvu in načinu izračuna višine dodeljenih sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu (Uradni list RS, št. 109/2003). Občina bo morala k vlogi posameznega upravičenca priložiti tudi podatke o sredstvih proračuna občine, ki so bila upravičencu dodeljena v skladu s predpisi, ki urejajo posredna in neposredna izplačila v kmetijstvu. Višina za odpravo posledic škode v kmetijstvu je namreč vsota sredstev, dodeljenih po Zakonu o odpravi posledic naravnih nesreč, sredstev, dodeljenih kot izplačilo zavarovalnih zneskov in sredstev, dodeljenih iz državnih in občinskih proračunov kot neposrednih izplačil v kmetijstvu (to so državne subvencije in sredstva občine) in ne sme biti višja od tržne vrednosti izpada kmetijskega pridelka.

APNENJE TAL

Apnenje se uvaja kot nov ukrep za razvoj kmetijstva v občini Rače - Fram. Namen ukrepa je izboljšanje kvalitete kmetijskih površin. Do sredstev so upravičene fizične osebe s stalnim prebivališčem na območju občine Rače - Fram in za zemljišča na območju občine Rače - Fram. Zahtevek mora vsebovati: - toč- en naslov upravičenca, - površine v ha, na katerih se je izvedlo apnenje tal, - parcelno številko zemljišč- a in katastrsko obč- ino ter - količ- ino apnenca v kilogramih. Sredstva se nakazujejo na podlagi predloženih računov za nakup apnenca. Višina sofinanciranja je do 50 % stroškov nakupa. Kot optimalna poraba se šteje 1000 kg/ha kmetijske površine. Ker se ukrep izvaja v jesenskem in spomladanskem času, se bodo upoštevali izdani računi od 15. decembra 2003 do vključno 30. marca 2004.

IZOBRAŽEVANJE

Kmete, ki si še niso pridobili - potrdila o opravljenem teč-aju o varstvu pri delu (opraviti ga morajo vsi tisti, ki so zdravstveno in invalidsko zavarovani kot kmetje) in - potrdila o znanju iz varstva rastlin (imeti ga mora vsak tržni pridelovalec hrane - osnova je Zakon o varstvu rastlin), obveščamo, da obstaja možnost, da se oba tečaja izvedeta na našem območju. Pogoji je seveda zagotovitev dovolj velike udeležbe. Zato vse zainteresirane pozivamo, da posredujete vašo prijavo za vključitev v tečaj na sedež občine (te.: 609 60 16 - Suzana Pungartnik ali na Kmetijsko gozdarski zavod Maribor - Ema Cebe), da se ugotovi možnost izvedbe tečajev na območju občine. Sicer boste lahko oba tečaja opravili v okviru zimskega izobraževanja kmetov, ki ga izvajajo strokovne službe Kmetijsko gozdarskega zavoda v Mariboru. Vsi, ki imate zaključeno kmetijsko šolo, lahko pridobite potrdilo o znanju iz varstva rastlin na Kmetijsko gozdarskem zavodu Maribor (ob predložitvi ustreznega dokumenta o uspešno zaključenem izobraževanju).

Suzana PUNGARTNIK

Vzemi si čas za veselje...
 kajti le-to predstavlja glasbo duše!
 Vzemi si čas za prijaznost...
 kajti le-to predstavlja vrata do sreče!
 Ljubi,
 kot da te nihče ni nikoli prizadel!
 Delaj,
 kot da ne potrebuješ denarja!
 Pleši,
 kot da te nihče ne gleda!
 Poj,
 kot da te nihče ne posluša!
 @ti,
 kot da živiš v rajju.

DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Novost in zanimivost

Novost: žepnine za dijake in študente

Od ustanovitve samostojne občine dalje po najboljših močeh in finančnih zmožnostih stremimo k temu, da bi našim občanom ponudili čimveč ugodnosti. Gre za zadeve, ki nam jih ne nalaga zakonodaja, torej za t. i. nadstandardne vsebine, pripravljene (in s strani občinskega sveta potrjene) na ravni naše občine. Našejmo nekaj najpomembnejših: regresiranje prevozov v šolo za vse učence - vozače, dodatno regresiranje šolske prehrane socialno ogroženim učencem, finančna pomoč občanom v stiski, brezobrestna socialna posojila, subvencioniranje letovanja socialno ogroženim otrokom, prispevek za vse novorojence, brezplačni mlečni preparati za dojenčke do 4 mesecev starosti.

K navedenim ugodnostim se kot najnovejša pridobitev, ki je dobila »zeleno luč« na seji občinskega sveta z dne 21.10.2003, priključujejo še žepnine za dijake in študente (za tiste, katerih bruto dohodek na družinskega člana v preteklem letu ne presega 120 % cenzusa, ki velja za pridobitev republiške štipendije; cenzus za pridobitev žepnine za šolsko leto 2003/04 tako znaša 907.640,00 SIT). Pravilnik o dodeljevanju žepnin ter javni razpis za dodelitev žepnin dijakom in študentom sta objavljena na strani 5 in 12 tokratnih Novic. Pravica do žepnine bo upravičencem šla od 1.9.2003 in jim bo pri prvem nakazilu nakazan tudi znesek za pretekle mesece.

Zanimivost: lani 35 vlog za prispevek za novorojence, letos 23 več

Kot smo na osnovi polletnih podatkov o številu rojstev pravilno napovedali že v septembrski številki Novic, letos v naši občini beležimo največje število novorojenčkov po letu 1991, ko se jih je - enako kot leta 1990 - v obdobju 15-letnega spremljanja rodilo največ, kar 74.

Pri katerem številu dojenčkov se bo končalo letošnje leto, zaenkrat še ne vemo, do 20. novembra, ko nastaja tale prispevek, pa govorimo o 60 mladih občanih, katerih EMŠO vsebuje letnico »003«. Naj omenimo, da je med njimi tudi Matevž Pleteršek (rojen dan pred Martinovim), sinček naše sodelavke Klaudivie, ki ji ob tej priložnosti še enkrat čestitamo, njeni in ostalim povečanim družinam pa želimo vse najboljše.

Sicer zaenkrat še ne moremo govoriti o nekem populacijskem bumu, nas pa vsekakor veseli, da se je krivulja rojstev po dobrem desetletju obrnila navzgor in se tako optimistično povzpela. Če je k temu kakor koli pripomogla uvedba denarnega prispevka za novorojence, je naše veselje še toliko večje. Jasno pa je, da ga ni čez radost, ki jo v srcih mamic in atijev sproži vsak otrokov nasmešek, vsak gib, vsak nov dan s kratkohlačniškimi nagajivčki (četudi se ob tem kdaj razrahljajo živčki). Zato: uživajte v starševski sreči! In pa, seveda, v tisti prav posebno ganljivi sreči, ki jo vnučki in vnukinje prinašajo dedkom in babicam.

Simona ANTOLIČ

Leto 2003 - mednarodno leto invalidov

Tisti, ki smo (zaenkrat) motorično zdravi, torej mobilni in pokretni brez pripomočkov ali tuje pomoči, se najbrž niti slučajno ne zavedamo, s kakšnimi težavami se v vsakdanjem življenju srečujejo tisti, ki imajo v družini invalida ali so invalidi sami.

Leto 2003 je bilo razglašeno za mednarodno leto invalidov. Kako gledamo nanje, kako se počutijo med nami in predvsem, kaj smo storili in kaj smo pripravljene storiti zanje, da bi jim olajšali življenjsko pot, za katero jim je usoda namenila, da je zanje še daljša, še strmejša in zato posledično pogosto še veliko napornejša od naše?

Mestna občina Maribor je na sestanku županov februarja letos podala pobudo za sofinanciranje izgradnje centralnega dvigala z dostopom za invalide v objektu Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor na Sodni ul. 13 v Mariboru. Pomladi je v ta namen posredovala dokument identifikacije investicijskega projekta za omenjeno investicijo ter predlog dogovora o zagotavljanju sredstev za izvedbo načrtovane investicije. V letu 2003 ta dogovor ni bil podpisan, po informacijah Oddelka za družbene dejavnosti Mestne občine Maribor pa se bodo aktivnosti v to smer kmalu intenzivno nadaljevale, z namenom, da investicija steče v letu 2004. Na osnovi števila prebivalcev naše občine naj bi naš delež znašal cca 1,4 MIO SIT (predračunska vrednost celotne investicije znaša preko 40 MIO SIT).

Gre za nalogo, ki ni zakonska in na področju zdravstva znova poteka na ravni občin, ki gravitirajo k ZD dr. Adolfa Drolca Maribor (občine: MOM, Duplek, Hoče-Slivnica, Kungota, Lovrenc na Pohorju, Miklavž na Dravskem polju, Pesnica, Rače-Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Starše in Šentilj).

Občina Rače-Fram namerava ta sredstva zagotoviti v proračunu za leto 2004 in tako podpira pobudo, ki bi invalidom olajšali dostop do storitev zdravstvenega varstva.

Razen že navedenega pa je naša občina v osnutku plana za leto 2004 predvidela tudi sofinanciranje dvigala za invalide v cerkvi v Račah, v kolikor bo do realizacije zamišljenega projekta dejansko prišlo.

Simona ANTOLIČ

Prijetno doživetje v VIRC Poreč

Izlet v VIRC na Hrvaško z ZPM Maribor na odkritje kipa »Golob miru«

Zveza prijateljev mladine Maribor (ZPM Maribor) je letos praznovala dva velika jubileja. Zveza je bila ustanovljena pred 50 leti in je v tem času za naše otroke naredila ogromno, med drugim je pred petnajstimi leti s pomočjo vseh mariborčanov odprla Vzgojno izobraževalni in rekreacijski center (VIRC) v Istri na Hrvaškem, natančneje v Poreču. VIRC je namenjen mariborskim in okoliškim otrokom ter mladostnikom. Tako so zepeemovci (kot se zaposleni v zvezi kličejo in kot jim pravijo tudi vsi njihovi prijatelji) 9. septembra letos predstavnike občin in druge poslovne partnerje, s katerimi čez leto sodelujejo v zvezi z letovanjem otrok, povabili na dvodnevno druženje in praznovanje njihovega praznika, ta dogodek pa združili z zaključkom petnajste sezone letovanja v VIRC-u ter odkritjem kipa "Golob miru".

V petek zjutraj se nas je večina podala na pot s čim manj prtljage (kolikor se je pač dalo), saj smo navsezadnje šli od doma samo za dva dni, drugi pa so v tem kratkem času želeli podoživeti desetdnevno bivanje (toliko namreč traja ena počitniška izmena v Poreču) v VIRC čez poletje in so s seboj vzeli za to ustrezno in potrebno opremo. Gostitelji so se izkazali za zelo prijazne in vajene organiziranja podobnih potovanj, tako da midve, ki dotlej po službeni plati z ZPM direktno še nisva sodelovali in sva bili popolni novinki v njihovi družbi (na pot sva šli namesto kolegice, ki je v

občinski upravi pristojna za področja družbenih dejavnosti in je imela tedaj druge obveznosti), nisva imeli nikakršnih težav pri navezovanju stikov. Nasprotno, udeleženci smo se kaj hitro spoznali med seboj in tako nam je vožnja z avtobusom še hitreje minila. Gostitelji so poskrbeli tudi za naše želodčke, saj je vsak udeleženec izleta že zjutraj prejel "culo" z jabolkom, vodo in rogljički.

Naša prva postaja je bil Čebelarški center na Brdu pri Lukovici, kjer nas je čakala tudi prva jutranja kavica. V centru so slovenski čebelarji postavili prekrasen muzej in poskrbeli, da si lahko obiskovalci v razstavno prodajnem salonu tudi kupijo sladke in predvsem zdrave dobrote, ki jih za nas pridelajo pridne čebelice.

Ko so se prebudili še vsi tisti, ki se jim do takrat to ni uspelo, smo bili že na poti do Tehniškega muzeja Slovenije v Bistri, med Vrhniko in Borovnico. Muzej je zelo bogat, saj ima vse od starih strojev, s katerimi so si ljudje nekoč pomagali pri poljedelstvu oz. v različnih obrtniških delavnicah, do starih luksuznih avtomobilov in drugih vozil. S pomočjo muzejske razstave je zelo nazorno prikazano delo gozdarjev, premorejo pa tudi bogato zbirko živali, ki živijo pri nas v divjini. V Bistri smo še pomalicali in pot do Poreča se je lahko zares začela.

Kot ura točni smo prispeli v VIRC, kjer nas je prisrčno pozdravilo osebje, ki pa je sicer bolj vajeno tri do petkrat več ljudi kot je bilo nas. Takoj smo opazili, da ima VIRC neko posebno moč, saj se vsak njegov obiskovalec kaj hitro spremeni v otroka, tako da je kmalu postalo skoraj tako živahno, kot je čez poletje, ko v njem bivajo pravi otroci in mladostniki. Zvečer so nam zepeemovci pripravili v jedilnici VIRC-a nepozabno zabavo, nekateri pa smo šli še na kratek ogled večernega življenja Poreča.

Naslednji dan, v soboto, smo bili vsi že zelo nestrpni v pričakovanju slovesnosti ob odkritju kipa.

Pozdravila nas je predsednica ZPM Maribor **Majda Struc**, ki je dejala, da je VIRC ena najlepših naložb mesta Maribor v imenu prihodnosti in se zahvalila vsem, ki so k temu prispevali - v upanju, da vsi skrbniki podobnih objektov ravnajo z njimi tako skrbno in s takšno ljubeznijo, kot to počnejo zepeemovci v VIRC. Slavnostni govornik je bil mariborski župan **Boris Sovič**, ki je poudaril pomen VIRC-a za naše otroke in mladostnike, saj je bilo v njem do sedaj že kakšnih 50.000 otrok. Pozdravila nas je tudi podžupanja Poreča **Gordana Restović**, ki je pritrčila Majdi Struc, da zveza in mesto uspešno sodelujeta in da si želi, da bi bilo

tako tudi v prihodnje. Med gosti so bili še **Franc Hočevar** - predsednik ZPM Slovenije, **Zora Tomič** - nekdanja zepeemovka in predsednica Unicefa Slovenije, **Slavko Kovačič** - sekretar Rdečega križa Maribor in drugi. Kip "Golob miru" je delo priznanega kiparja in zvestega prijatelja ZPM Maribor **Ferdinanda Pfeiferja**, ki je kip samo izdelal, saj so idejo za motiv dali otroci, ki v VIRC letujejo. Eden glavnih je bil **Peter Antolin**, sedmošolec iz Osnovne šole Zgornja Kungota, ki je povedal, da imajo otroci VIRC radi, saj je med počitnicami poskrbljeno, da se vedno dogaja kaj novega in zanimivega. Idejo za kip z motivom goloba - simbola miru je Peter dobil, ker si otroci pač želijo, da bi bil na svetu mir, da bi vsi otroci sveta imeli možnost preživljati brezskrbne počitnice, tako kot lahko preživljajo počitnice oni sami. Golob miru je sedaj obrnjen proti morju, kar simbolično pomeni, da gleda v svet.

Pogled na visoke goste in nekaj drugih udeležencev srečanja v VIRC Poreč

Sedmošolec Peter Antolin je dočkal uresničitev zamisli o kipu - golobu miru, ki ga je v Poreču pomagal odkriti skupaj s poreško podžupanjo Gordano Restović in mariborskim županom Borisom Sovičem

Za kulturni program ob odkritju kipa so poskrbeli člani folklorne skupine iz istrskega Kanfanarja (Hrvaška) in Kresnice iz Maribora, ki so nam lepo prepevali že dan prej.

Po slovesnosti so se zepeemovci z nekaj gosti zbrali še na okrogli mizi na temo "Strpnost med mladimi - most v Evropo".

Polni lepih vtisov in bogatejši spričo novih poznanstev in prijateljstev se v imenu Občine Rače-Fram in svojem imenu zahvaljujema zepeemovcem za povabilo in prijazno gostoljubje ter jim ob tej priložnosti še naprej želiva uspešno delo in še več veselih ter srečnih otrok in mladostnikov.

Marjetka SONIČKI in Nataša MARIN